

I. Географическо положение, граници, повърхнина на Българското Царство.

Position géographique, frontières et superficie du Royaume bulgare.

Положение. Царство България заема североизточната и централна част на Балкански полуостровъ. Ширината на България понася $2^{\circ} 59' 42''$ между най-северната — устието на р. Тимокъ, $44^{\circ} 12' 30''$, и най-южната — Карталъ Дагъ, седловината между Ени Якаби Иса и р. Теке Дерѣ, притокъ на Куру Чай, източно отъ кота 950 м., $41^{\circ} 12' 48''$ — точки на страната. Дължината понася $5^{\circ} 42' 40''$ — отъ Затворничка поляна, ю.-западно отъ Връшка Чука, $37^{\circ} 40' 46''$ отъ Феро ($22^{\circ} 21' 14''$ отъ Гринуичъ и $20^{\circ} 1' 00''$ отъ Парижъ), до единъ пунктъ, южно отъ устието на р. Екрене, $43^{\circ} 23' 26''$ отъ Феро ($28^{\circ} 3' 54''$ отъ Гринуичъ и $25^{\circ} 43' 40''$ отъ Парижъ).

Пресмѣтната въ километри, ширината на българската земя по права линия, отъ северъ къмъ югъ, понася:

	метра
Между 41° и 42°	= 111,052'00
„ 42° „ 43°	= 111,071'00
„ 43° „ 44°	= 111,090'00
Всичко . . .	333,213'00
Безъ . . .	555'48 (=на 18'')
Или всичко . . .	332,657'52
Или . . .	332'658 клм.

Дължината понася:

	метра
5° дълж. $\times$ 80,864'00 м.	= 404,320'00
$42'$ „ $\times$ 1,347'73 „	= 56,604'66
$40''$ „ $\times$ 22'46 „	= 898'40
Всичко . . .	461,823'06
Или . . .	461'823 клм.

Граници. На северъ отъ България е разположена ромънската земя. Границата къмъ нея се заема отъ Дунавъ, отъ устието на Тимокъ до срѣдината между с. Турски Смиль и Кютюклий, а другата, сжщо значителна частъ, се заема отъ сухоземна линия, прокарана съвсемъ неправилно, като не се е държала смѣтка нито за етническото отношение на населението, нито пъкъ за топографскитѣ особности на терена. Тя започва отъ Дунавъ при горния пунктъ и, преминавайки презъ срѣдата на Дели-Орманъ и южнитѣ предѣли на Добруджа, свършва при единъ незначителенъ носъ, южно отъ устието на р. Екрене.

Южната граница на царството допира до две държави: Турция и Гърция. Къмъ владѣнията на Турция граничимъ отъ носъ Св. Иванъ, при устието на р. Резовска, до р. Марица (подъ Свиленградъ). Отъ тукъ на западъ имаме за съседство гръцки владѣния. Границата върви презъ, или по добре, по билото на южна Родопа, преминава напрѣки презъ долината на р. Места подъ Неврокопското поле и стига до в. Али Ботушъ. Отъ тамъ, по склоноветѣ на Сенгеловска планина, пресича Струмската долина и веднага се изкачва на билото на Бѣласица, дето спира въ троеграничния най-високъ пунктъ на последната планина — в. Тумба.

Position géographique. Le Royaume de Bulgarie occupe la partie nord-est et centrale de la Péninsule des Balkans, avec une latitude de $2^{\circ} 59' 42''$, entre $44^{\circ} 12' 30''$, point extrême septentrional (l'embouchure du Timok) et $41^{\circ} 12' 48''$, point extrême méridional (Kartal-dag, un col entre Eni-Akabi-Yssa et Téké-déré, affluent du Kourou-Tchay, à l'est de la côte 950 m.), et avec une longitude de $5^{\circ} 42' 40''$ entre la clairière Zatvornitchka au sud-ouest de Vrachka-Tchouka, $37^{\circ} 40' 46''$, méridien de Ferro ($22^{\circ} 21' 14''$ de Greenwich et $20^{\circ} 1' 00''$ de Paris) et un point au sud de l'embouchure d'Ekréné, $43^{\circ} 23' 26''$, méridien de Ferro ($28^{\circ} 3' 54''$ de Greenwich et $25^{\circ} 43' 40''$ de Paris).

Calculée en ligne droite, en kilomètres, la latitude de la terre bulgare du N. au S. atteint les chiffres suivants:

	mètres
Entre 41° et 42°	= 111,052'00
„ 42° „ 43°	= 111,071'00
„ 43° „ 44°	= 111,090'00
Total . . .	333,213'00
moins . . .	555'48 (=18'')
Total général . . .	332,657'52
ou bien . . .	332'658 klm.

Calculée, la longitude atteint les chiffres suivants:

	mètres
5° $\times$ 80,864'00 м.	= 404,320'00
$42'$ $\times$ 1,347'73 „	= 56,604'66
$40''$ $\times$ 22'46 „	= 898'40
Total . . .	461,823'06
ou bien . . .	461'823 klm.

Frontières. Au N. de la Bulgarie s'étend la Roumanie, dont elle est séparée par le Danube, de l'embouchure du Timok jusqu'au milieu de l'endroit entre les villages Turk-Smil et Kutukliy. Une partie considérable de la frontière bulgare-roumaine suit une ligne terrestre, tracée sans tenir compte ni des relations ethniques de la population, ni des caractères topographiques du terrain. Elle commence du Danube, à l'est du village Turk-Smil, passe à travers Déli-Orman central et les limites méridionales de la Dobroudja et se termine près d'un cap insignifiant au sud de l'embouchure de la rivière d'Ekréné.

La frontière méridionale touche à deux Etats: la Turquie et la Grèce. Du côté de la Turquie, elle commence du cap St. Ivan, près l'embouchure de la rivière Rézovska et finit à la rivière Maritza (tout au-dessous de la ville de Svilengrad). D'ici, à l'ouest, nous avons le voisinage des domaines grecs. La frontière suit une direction à travers, ou pour mieux s'exprimer, sur la crête de Rhodopa méridionale, passe transversalement la vallée de la rivière de Mesta, au-dessous de la plaine de Nevrokop et atteint le sommet Ali-Botouch. De là, et en suivant les versants de la montagne de Senghel, elle traverse la vallée de Strouma et monte tout de suite sur la crête de Bélassitza où elle s'arrête sur le sommet des trois frontières (bulgare, grecque et serbe) de la dernière montagne (Bélassitza) — le som. de Toumba.